

Komentuoja „Luminor“ banko vyriausiasis ekonomistas Žygimantas Mauricas

Dažnai girdime apie Baltijos šalis kaip apie vieningą regioną, tačiau pažvelgus į skaičius, Lietuva vis labiau atsiskiria kaip aiškus ekonominis lyderis. Vienas ryškiausių pavyzdžių - apdirbamoji pramonė. Šiandien Lietuvos apdirbamosios pramonės mastas ne tik didesnis nei Latvijos ar Estijos, bet ir lenkia jas abi kartu sudėjus.

Per pastaruosius keletą metų Lietuvos apdirbamoji pramonė parodė išpūdingą šuolį – dabar ji sukuria didesnę pridėtinę vertę nei bet kada anksčiau ir generuoja apie 30 proc. daugiau vertės nei Estija ir Latvija kartu. Tai ne atsitiktinumas, o nuoseklios, ilgalaikės ekonominės politikos, orientuotos į konkurencingumą, inovacijas ir eksporto plėtrą, rezultatas.

Daugelį metų buvome linę žavėtis Skandinavijos technologijų proveržiu, Estijos startuolių aplinka ar Latvijos tranzito infrastruktūra, bet šiandien Lietuva yra Baltijos regiono industrinis lokomotyvas.

Ir tai nėra vien sostinės efektas – atvirkščiai. Pagal apdirbamosios pramonės sektoriuje sukuriamą pridėtinę vertę, skaičiuojant vienam gyventojui, pirmauja Kauno, Telšių, Klaipėdos, Vilniaus ir Panevėžio apskritys. Vilnius čia – tik ketvirtoje vietoje. Tai reiškia, kad pramonė Lietuvoje natūraliai stiprina regionus ir veikia kaip priemonė mažinanti socialinį ir ekonominį atotrūkį tarp skirtingų šalies teritorijų.

Lietuvos ekonomikos augimą palaiko diversifikuota struktūra – nesame nei vieno sektoriaus, nei vieno miesto valstybė. Be apdirbamosios pramonės, augimą skatina ir transporto sektorius, kuris sugeba augti net stagnuojančioje Europos Sąjungos rinkoje, taip pat finansinių ir IT paslaugų eksportas bei žaliųjų technologijų proveržis.

Svarbu suprasti ir tai, kad tokios tendencijos nėra atsitiktinės. Lietuva nuo 2010 m. nuosekliai augino savo pramoninį pajėgumą. Į šalį atkeliavo užsienio investicijos, kūrėsi nauji eksporto kanalai, o vietiniai verslai išmoko veikti globalioje konkurencinėje aplinkoje. Ir nors pastaraisiais metais susidūrėme su iššūkiais – nuo pandemijos iki karo Ukrainoje pasekmių – Lietuvos apdirbamoji pramonė pademonstravo tvirtą stuburą ir gebėjimą prisitaikyti.

Kodėl tai svarbu dabar? Nes matome, kaip geopolitiniai vėjai vis labiau verčia peržiūrėti tiekimo grandines, o Vakarų Europos šalys ieško gamybos partnerių arčiau namų. Čia Lietuva turi unikalią galimybę – siūlyti patikimą, vakarietiškai orientuotą, efektyvią ir technologiškai pažangią gamybos bazę. Turime ne tik gerą geografinę padėtį, bet ir verslo

kultūrą, kuria pasitiki užsienio partneriai.

Taigi, kai kitose šalyse pramonės augimas yra epizodinis arba priklausomas nuo vieno sektoriaus, Lietuvoje matome visai kitokią situaciją – struktūrinį, į giluminius ekonominius pagrindus įaugusį stiprėjimą. Tai leidžia daryti išvadą, kad Lietuvos apdirbamoji pramonė ne tik šiuo metu lenkia kaimynus, bet ir turi visas galimybes tapti viena pagrindinių Šiaurės Europos gamybos žaidėjų.

